

Dne 20. junija 1540 si je nataknil le-
talec na glavo masko, ki je bila podobna
široko odprtemu orlovskemu kljuna.
Odrptina kljuna bi naj omogočala
letalcu razgled. Čudni stroj so poteg-
nili na streho zvonika. Pod zvonikom
je bilo toliko meščanov in podeželanov
iz okolice, da bi med njimi ne bila na-
šla poti na zemljo dežna kaplja. Ko je
oznanila ura v zvoniku peto uro, se je
pognal Torto v zrak.

»Kakor bi se bil res zgodil čudež«,
piše pisateljica, »je ubral mojster Torto
pot po zraku v smeri proti Matejevim
njivam.«

Nesreča je hotela, da mu je začela
baš v kritičnih trenutkih polzeti z gla-
ve orlovska maska. Orlovska glava se
je pomaknila letalcu preko oči. Ta ne-
predvideni dogodek je zmedel letalca,
kateremu je vzela maska vid. Trudil se
je z obupnimi zamahljaji z rokami in
nogami. Slednjič se je prekucnil nav-
pik na neko streho, vendar se ni ubil!

Katoliška mladinska organizacija v Čehoslovaški.

Po svetovni vojni je v novoustano-
vljeni čehoslovaški državi svobodomi-
selstvo smelo dvignilo svojo glavo, ho-
teč zavladati vsemu javnemu življenju.
Bili so hipi, ko se je dozdevalo, da je
doseglo svoj namen. Porazdeljeno na
razne stranke, je strnilo svoje moči, da
uresniči pred vsem svoj kulturni pro-
gram. Ako bi bili čehoslovaški katoli-
čani križemrok mirno gledali, kako jim
svobodomiseltvo (liberalizem, sociali-
zem) odvzema postojanko za postojan-
ko, bi bili kmalu zgubili bitko. Pa je
niso, ker so pograbilili za tisto orožje, s
katerim jih je napadalo svobodomisel-

stvo, in to orožje je organizacija. Po
vzoru francoskega svobodoumja je če-
hoslovaško svobodoumje proglasilo
načelo svobodne organizacije, bodisi
politične bodisi nepolitične. Katoličani
so to svobodo, ki jim je omogočala vse
vrste organizatoričnega dela: na poli-
tičnem in gospodarskem polju, na pod-
ročju duševne in telesne vzgoje mladi-
ne, za sebe izkoristili z velikim pridom.

O stanju katoliške mladinske orga-
nizacije v Čehoslovaški je podal jasno
sliko občni zbor katoliških mladinskih
društev, ki se je vršil v Pragi meseca
julija. Zbrani so bili zastopniki mladi-
ne, ki je včlanjena v katoliški mladins-
ki zvezi ter šteje nad 70.000 članov,
katoliških študentov, semeniščanov in
bogoslavcev, prijateljev katoliškega tika
itd. Prisotnih je bilo nad 6000 dele-
gatoev iz cele čehoslovaške države.
Glavni predmet govorov in predavanj
je bil: »Kristus, središče življenja, Kri-
stus, središče dela.« Pojedine panoge
organizirane mladine: kmetijska, delav-
ska in vseučiliška mladina, so imele
ločena zborovanja, bila pa so tudi sku-
pna zborovanja, ki so potekla sveča-
nostno. Z največjo slovesnostjo se je
vršila manifestacija na Stadionu, kjer
je bilo poleg 6000 mladinskih zastopni-
kov zbranih nad 10.000 ljudi. Navzoči
so tudi bili katoliški ministri, poslan-
ci in senatorji. Med govori, ki so bili
pri tej priliki govorjeni, se je posebno
odlikoval govor praškega nadškofa dr.
Kašparja, ki je mladino pozival h
krščanski zvestobi in značajnosti in h
katoliškemu delu. Kakor znano, je na
Čehoslovaškem poleg katoliške mla-
dinske zveze še tudi krščanska telo-
vadska organizacija »Orel«, ki šteje pre-
ko 120.000 članov ter je bila na praških
slovesnostih zastopana po svojih odpo-
slancih. Čehoslovaški katoličani raz-
umejo znamenja in potrebe časa. Nam
pa naj so za zgled.

Velika Nedelja. Naše prosvetno društvo se
zopet oglašja. V nedeljo dne 6. avgusta popol-

dne igrajo njegovi člani zanimivo igro »Bele
vrtnice«. Prijatelji od blizu in daleč iskreno
vabljeni!

Sv. Jurij v Ščavnici. Prostovoljno gasilno
društvo Rožički vrh-Stanečinci priredi v ne-
deljo dne 6. avgusta ob štirih popoldne v Per-
gerjevi dvorani zanimivo zgodovinsko igro:
»Rokovnjači«. Ker je čisti dobiček namenjen
za nabavo gasilskega orodja, zato se igre ude-
ležite v obilnem številu!

Št. Andraž pri Volenu. Ko so se igralci tuk.
Katoliškega prosvetnega društva pripravljali
na dramo iz življenja beračev »Dva bregova«,
so pokazali izredno požrtvovalnost in vztraj-
nost. Kljub temu, da so bili po dnevu vpreženi
v trdo in naporno kmečko delo, kljub temu,
da so imeli nekateri skoro uro daleč do Dru-
štvenega doma, niso omagali, temveč so pri-
hajali redno in točno k vajam. In ko so v ne-
deljo dne 23. julija igro priredili, so znova po-
kazali, koliko se lahko doseže s krepko voljo.
Kljub temu, da je igra izredno težka ter tuk.
tehnične ovire za njo velike, so jo vendar po-
dali tako brezhibno, da smo bili vsi iznenade-
ni. Zlasti so mnogo pohvale želi g. Stanko
Brunšek v vlogi beraškega kralja Macafurja,
gdč. Tončka Triglavova v vlogi krčmarice
Komposarice ter gdč. Terezika Vašlnova v vlo-
gi njene hčere Rone. Ugajala sta tudi g. Ant.
Praprotnik v vlogi beraškega gizdalina Flore-
ta Briga in g. Ivan Bizjak v vlogi prevratnika
Krištofa Bogataja, ki uide iz beraškega brega
na breg bogatih in vplivnih ljudi. Škoda sa-
mo, da zaradi slabega vremena udeležba ni
bila taka, kakršno smo si želeli in kakršno
je zaslužila požrtvovalnost igralcev. Zato se
igra ponovi v nedeljo dne 13. avgusta, ob treh
popoldne v Društvenem domu. Ponovno na-
stopita tudi pevski in tamburaški zbor. Kdor
hoče videti beraškega kralja Macafurja, kdor
hoče spoznati, kakšna je borba med dvema
večno si sovražnima bregovima: med beraški-
mi in bogatimi ljudmi, ta naj ne zamudi priti
pogledat. Vstopnina je pa tudi tako malenko-
stna, da zaradi nje se pač vsakdo lahko ude-
leži te predstave. Torej na svidenje dne 13.
avgusta v Društvenem domu. Bog živi!

Gornji grad. V nedeljo dne 6. avgusta pro-
slavi naše prostovoljno gasilno društvo 50let-
nico svojega obstoja. Na predvečer proslave

sliko utrujenega bedaka, nad katero je visel
križ življenja, ki ni imelo nobenega zmisla in
ki mu je bil določen konec brez vsake milosti.

In tedaj se je preselil v gozd.

Hubert bo zgodbo o svojem prvem letu v
gozdu sam pripovedoval. Jaz nisem Hubert —
in vendar sem! — Ti, bralec, nisi Hubert — in
vendarle si! Ne vprašujva ga, kdo je. Hubert
je. Ne bova ga spoznala na njegovih lovskih po-
tih, temveč v njegovih prvih tihih dneh, ko je
šel v sebe.

Hubert se je preselil v gozd, ker je mislil,
da je gozd kraj miru, torišče, ki leži življenju
od rok. To je bila seveda zmeta. Gozd ne leži
življenju od rok, sam je del življenja z vso vi-
hravostjo in gonjo, ljubeznijo in pogonom, z
vsem veličjem in s smešno drobnarijo, z blisko-
vito naglimi dogodki in s širokimi goličavami,
z življenjem in umiranjem. V gozdu so daljni
razgledi in zelo mračni kraji, smejoči se trav-

niki in zatohla močvirja, prijazne obpotne hišice
in zahrbtni nastave. V gozdu se vsak dan pra-
znuje na milijone svatovščin in se vsak dan
dogaja na milijone umorov. Hiše se stavijo, dru-
žinska sreča se ustvarja, sovražni sosedje pre-
bivajo tam, ljubezen in ugonabljanje. V kap-
ljici, ki visi od trstikovca, se dogajajo najbolj
neverjetne reči.

Gozd je del sveta, nič drugega torej kakor
svet sam. Ljudje pa iščejo v njem nekaj poseb-
nega, kakor stoje s pobožno grozo pred razvali-
namí gradu, kjer se nekoč morebiti ni godilo
nič drugega, kakor da so klali teleta, predli in
izterjevali davke.

Tudi ljudje v gozdu so taki kakor so drugi
ljudje. Toda vendar — nekaj samotnega, senč-
nega je okrog njih. Stanujejo vsi na enem ku-
pu kakor pod skupnim šotorom, ki ga je razpel
gozd okrog njih in nad njimi. Gozd je pravza-
prav njih gospodar, zapovednik, veliko bolj, ka-
kor pa je mesto zapovednik meščanom. Mesto je
svobodoljubna teta, gozd pa samodržen oče.

Če ni v mestu na
kakem prostoru raz-
svetljava, je zname-
nje, da bi moral tam
(zaljubljenec) svetiti
mesec.

Kaj je smola.

Smola je, ako gre
kratkovidnež na bal
ali v gledališče, pa o-
čala doma pozabi.

Smola je, če je kdo
v družbi, pa ima na-
hod, robca pa ne.

Smola je, če se kdo
spomni v trenutku, ko
bi moral resen biti, na
zdravo šalo in se mo-
ra smejati.

Smola je, če zaljub-
ljeneč prav občutno
poje pod oknom svoje
izvoljenke, potem pa
drugega dne izve, da
je ni bilo doma.

bo bakljada po mestu, naslednji dan dne 6. avgusta bo ob 2. uri sprejem društev in tovarišev pri g. Kolencu v spodnjem mestu. Nato bo povorka po mestu in naposled na veselilni prostor, kjer bo velika gasilska slavnost. Dopoldne bo v tukajšnji škofijski cerkvi sv. maša zadušnica za umrle gasilce. Društvo se je aktivno udeleževalo v dobi minulega polstoletja pri 30 večjih in manjših požarih. Ima med svojimi tovariši tudi več odlikovancev, in sicer so bili v tej dobi odlikovani trije z zlato kolajno za zvesto 40letno delovanje v društvu, 8 pa s srebrno kolajno za 25letno delovanje. V dobi dolgih 59 let si je društvo tudi gmotno toliko opomoglo, da si je zgradilo ličen društveni dom, nabavilo poleg dveh ročnih brizgaln motorno brizgalno in še razno drugo potrebno gasilsko opremo. Opozarjamo vse gasilce in prijatelje gasilstva na to velpomembno slavje.

Kazaki proslavljajo rusko ime.

Pred svetovno vojno smo kazake le malo poznali. Vedeli smo le, da so silno drzni jezdec, a drugače so nam jih slikali kot surove, napol divje ljudi, ki v vojski ne poznajo nobenega usmiljenja. Ker je v bojih zoper boljševike bilo največ kazakov, je po boljševiški zmagi zapustilo mnogo kazakov Rusijo, ker bi jim sicer bilo šlo za življenje. Danes jih najdemo po celi Evropi in deloma tudi po drugih delih sveta. In resnici na ljubo moramo priznati, da so kazaki popolnoma drugačni kot so jih nam slikali Nemci; niso le pogumni, marveč tudi omikani, uljudni in verni ljudje.

Posebno znani so nam kubanski kazaki — džigiti. Džigit je tatarska beseda, pomeni v našem jeziku jezdec. In džigitovka je njihovo vratolomno kretanje na konjih, n. pr. kazak pobira, sedeč na konju, v najhujšem diru robce na tleh, se sklanja z glavo do tal, skače po konju, telovadi, stoji in drži zastavo v rokah itd. Pojejo svoje kazaške pesmi in plešejo svoje zanimive plese,

zlasti »lezginko«. Džigiti so gotovo najdrznejši jezdec na svetu, zdi se, kakor da bi bili zraščeni s konji.

Več takih skupin džigitov od 6 do 12 mož in 6 do 12 konj pohaja zdaj po Evropi in Ameriki, polkovnik Elisejev pa ima pod seboj celo 25 mož in pripadajoče število konj. Potujejo iz ene države v drugo, od mesta do mesta, povsod dajejo svoje vratolomne predstave. Vse jih občuduje in prijazno sprejema od visokih vojaških činov do zadnjega siromaka. Ena taka skupina džigitov, ki se je organizirala leta 1922 v Jugoslaviji, je lani jeseni že obhajala svojo 10-letnico in je prehodila velik del Evrope. Povsodi so jo ljubeznivo sprejemali.

Na Ogrskem so se mudili tri leta — tam so našli v vsakem polku oficirje, ki so govorili ruski. Septembra 1. 1924 so v nekem mestu naleteli na poveljnika 7. ogrskega huzarskega polka, katerega so v avgustu leta 1914 pri mestu Gorodok ranjenega ujeli kazaki I. kazaškega polka. Ta je vse džigite povabil v svoj grad in z besedami: »To so moji rešitelji« jih je predstavil svojim starišem. Huzarski poveljnik je našteval vse podrobnosti boja, v katerem je bila avstrijska divizija uničena, sam je pa ostal ranjen na bojišču. »Po boju ležim na polju«, tako je pripovedoval, »in čakam zverske obsodbe od strani kazakov. Spomnil sem se tebe, o mamica, in rad bi se bil skril v tvojem objetju. A prišli so in so me pobrali kubanski kazaki, dali so mi jesti in piti, ponudili so mi tobaka in belega kruha. Odpravili so me v oficirski zbor, kjer so me zopet pogostili.« Pri tem pripovedovanju je bil tako ganjen, da se je kar tresel. Potem je pripovedoval o svojem ujetništvu v Sibiriji in o povratku v domovino. Mati se je razjokala, oče pa je pil na zdravje hrabrih kubanskih kazakov in pogumnih huzarjev. Vesele pesmi in ples je poživiljala druba veselih džigitov in vrle ogrske rodbine.

V drugem mestu so džigiti prejeli v dar kindžal in dve kazaški sedli, kateri so jim Ogrji odvzeli v svetovni vojni.

Henko

Henkel-jeva soda za pranje in čiščenje je za namakanje perila neobhodno potrebna. Henko odloči vso umazanino ter vam prihrani trudopolno predpranje. Pazite vedno na ovitek z znakom leva.

Imenitne predstave so imeli na Dunaju in v Gradcu. Listi so pohvalno pisali o kazakih in eden je priobčil celo pesem, zloženo kazakom na čast. V mestu Gmunden je bilo pet predstav in vseh se je udeležila hči bivšega cesarja Viljema II., Viktorija Luiza, soproga vojvoda Ernsta Avguščina Braunšvajg. Po prvi predstavi so bili džigiti povabljeni v njeno vilo na obed, ki je bil pripravljen na ruski način.

Tudi v Nemčiji in v Franciji so imeli kazaki velike uspehe. Listi so mnogo pisali o njihovem junaštvu in o njihovi veliki spretnosti.

V Kopenhagenu na Danskem je bilo dne 13. junija 1931 zbranih na polju 35 tisoč oseb, ki so gledali drzno kazaško predstavo. Tam je bivala takrat velika

Smola je, če mislimo, da gre pred nami dober znanec in mu prijateljski potrkamo na ramo; ko pa se dotičnik ozre, vidimo, da je krojač, kateremu smo še dolžni na obleki.

Smola je, če hočeš gospodilni uljudno robec pobrati, a ti v tistem trenutku hlače počijo.

Smola je, če kdo v svoji zamišljenosti vtakne gorečo smodko narobe v usta in se na jezik speče.

Smola je pa še hujša, ako bi kdo rad smodko kadil, pa je nima.

Smola je, ako moramo kaj plačati, pa smo denar doma pozabili.

Tako bo gozd v tem romanu pravzaprav »glavni junak«. Hubert niti ni najvažnejša oseba, le poročevalec je, naslov posodi.

Kos življenja, kakor se dogaja v gozdu — in v katerega zaide Hubert — to je vsebina tega romana.

Prvo poglavje.

O starem in novem domotožju, nato pa o različnih dománjih ljudeh.

Šele tri dni sem v tej hiši. Okrog in okrog mi je vse novo. Vsa pota se moram šele naučiti najti. Komaj štiri ljudi, ki sem jih srečal, poznam po imenu. Ničesar še ne vem o teh kočah in dvorih v gozdu, ničesar o njih usodi in prebivalcih.

Vse moram šele preiskati. Duh in srce bi imela torej dovolj opravka. Toda v teh treh dneh se mi je več ko enkrat zarežal dolgčas v obraz. Šele sinoči me je obšla velika bojazen, da ne bom strpel tukaj, in ko je stal mesec že visoko na nebu, sem stopil k oknu in pograbilo me je domotožje.

Ko sem bil še mlajši, sem več ko leto dni koprnel po neki daljni deklici, s tožno željo po njej, ki jo more imeti le mehkočutna mladost, s tesnobno žalostjo v srcu, z ugaslim, praznim sijem v očeh, da, često z grenkim okusom na jeziku in nekakim davljenjem v grlu. Tako hudo je bilo tisto hrepenenje! Ščasoma pa sem zbolel in vedel sem, da je le eno zdravilo zame — bližina preljube deklice. Tako sem odpotoval k njej, kakor hitro je bilo mogoče, in z vsako postajo, s katero sem ji prišel bliže, se je domotožje zmanjšalo, dokler ni umrlo v velikem, toda čudno nemirnem veselju.

Ko sem bil pri deklici in ko je bila tesnoba svidenja premagana, sreča prvih dni okušena in ko sva šla zvečer sama po mraku, se je tisto hrepenenje, tisto veliko domotožje zopet vrnilo. Deklica, ki je šla ob moji strani, se mi je nenadoma zazdela tuja in moje hrepenenje je iskalo drugo, ki jo je bilo vedno iskalo in ki — ni bila ta moja soseda.

In tiste druge nisem poznali